

KINDERGARTEN TAUFERS

Taufers im Munstertal leží v malebném údolí, v nadmořské výšce 1232 m, obklopené ze všech stran vysokými horami nedaleko od švýcarských hranic. Žije zde cca 900 obyvatel. Vesnice je jedním z výchozích bodů pro horskou turistiku.

Do mateřské školy v Taufers chodí celkem 31 dětí od tří do šesti let. Jsou rozděleni do dvou oddělení (dělit skupinu je možné při počtu 28 dětí). Dětem se věnují 3 učitelky (jedna na celý a dvě na poloviční úvazek, které se střídají v první a druhé polovině týdne) a 3 asistentky (všechny mají poloviční úvazek, dvě se střídají v polovině týdne).

MŠ je otevřena od 7:45 do 14:45 hodin.

Program dne:

- 7:45 – 9:00 příchod dětí
- 7:45 – 10:30 volná hra dětí + individuální práce s dětmi
- 10:00 – 10:30 svačina dětí
- 10:30 – 12:00 činnosti podle týdenního programu
- 12:00 – 12:30 oběd dětí
- 12:30 – 13:45 pobyt venku
- 13:45 – 14:45 volná hra, práce v menších skupinách
- 14:30 – 14:45 svačina a odchod dětí domů

Prostory MŠ

Mateřská škola se nachází v budově, ve které je také obecní knihovna (dětí ji v menší skupince jednou týdně navštěvují) a lékařská ordinace.

V budově mateřské školy jsou připravené prostory pro 2 skupiny dětí. Podle aktuálního počtu přihlášených dětí jsou v současné době obě oddělení využívány. Každé oddělení má jednu místnost členěnou na různé koutky, šatnu a sociální zařízení. Ve všech prostorách a koutcích využívanými dětmi, jsou vyvěšené informace o tom, co se děti v těchto prostorách učí a v čem se rozvíjí.

Koutek s kostkami

Co je podporováno?

- rozlišování tvarů, barev a velikostí
- rovnováha
- společné plánování a hraní

Koutek s legem

Co je podporováno?

- rozlišování velikostí, barev a tvarů
- realizace nápadů
- koncentrace, vytrvalost a trpělivost
- rovnováha

Obývací koutek

Co je podporováno?

- dělení se, řešení konfliktů, hledání kompromisů
- prosadit se nebo ustoupit
- vstupování do různých rolí
- zpracování prožitků

- vyjádření strachu a potřeb
- posílení sebevědomí
- probouzení radosti

Výtvarný koutek

Co je podporováno?

- kreativita, fantazie
- poznávání a zacházení s různými materiály (nůžky, lepidlo, barvy, ...)
- jemná motorika (správné držení tužky)
- vyjádření pocitů

Knižní koutek

Co je podporováno?

- správná výslovnost
- mluvený projev: skladba věty, globální čtení, radost z rozhovoru
- pozorné zacházení s knihami
- fantazie
- koncentrace

Volný čas

Co je podporováno?

- volný výběr pomůcek, kamaráda a doby ke hraní
- flexibilita (pomůcky a hračky jsou stále obměňovány)

Šatna

Co je podporováno?

- samostatnost (oblékání a svlékání)
- procvičování jemné motoriky při zapínání
- zavazování bot
- pomoc druhým
- ohleduplnost a trpělivost při čekání na ostatní
- udržování pořádku

Koupelna

Co je podporováno?

- samostatnost
- tělesná hygiena
- starostlivé zacházení s vodou a mýdlem

MŠ má vlastní kuchyni s výborným kuchařem! Dále má MŠ k dispozici: místnost s Montessori pomůckami (ta je současně využívána i učitelkami – jako „sborovna“ a místnost pro práci se dřevem (která je v současné době využita k diagnostice předškoláků a je v ní připravená cesta s úkoly pro děti). Ve sklepním prostoru je k dispozici tělocvična.

DIAGNOSTIKA DÍTĚTE:

První políčko znázorňuje hlavu hada.

1. Kotoul, stoj na jedné noze (počítá se, jak dlouho dítě vydrží), výměna nohou

2. Kreslení podle předlohy (+ O — □ X) u kruhu a čáry naznačit směr kreslení šipkou
3. Vystříhování kruhu
4. Převíjení provázku
  - z klubka na dřevěnou tyčku (otáčením tyčky)
  - navíjení na klubko
 Šroubování uzávěrů
  - přišroubovat uzávěry na sklenice podle velikosti (od nejmenšího po největší)
  - odšroubovat a uložit na sebe (od největšího po nejmenší)
5. Montessori rámy (šněrování, zip, ...)
6. Kolik slov má věta:
  - Učitel řekne větu, dítě za každé vyslovené slovo pokládá na podlahu jedno dřívko a pak je spočítá
  - Dítě vymyslí větu o stejném počtu slov
 Vyjmenuj: 3 zvířata
 Pojmenuj skupinu: jablko, ananas, švestka → ovoce
 Dopln slovo ve větě: Traktor je rychlý, auto je ... (rychlejší)
7. Rozlišování barev: dítě hledá barvy podle názvu, dítě samo pojmenovává
8. Rozlišování tvarů: ukázat, pojmenovat
9. Kostka (dítě hází a říká počet)
10. Přiřazování správného počtu dřívek k číslům (vzestupně od 1 do 9). Uklízení na přeskáčku podle zadání učitele: např. Kolik máš roků? Kolik kol má auto? ...
11. Nakresli podle vzoru na celý řádek (stříšky a hradby)
12. Házení, chytání, trefování do koše (různě velkými míči)
13. Bublifuk (udělat bublinu a chytit ji na bublifuk)
14. Přelévání z většího džbánu do většího a zpět
15. Spojování palce s ostatními prsty (postupně tam a zpět, střídavě podle vzoru)
16. Hledání plyšáka (dítě jde za dveře a po návratu hledá)
17. Překrývající se obrázky (dítě má spočítat kolik vidí např. nůžek, kleští)
18. Hledání detailů (Obraz zařízení bytu, kolem jsou obrázky, které má dítě najít).
19. Kresba postavy
20. Rozlišování tvarů (vyber všechny předměty ve tvaru čtverce a spočítej je)
21. Najdi stejný obrázek (Mezi sedmi lvy najdi dva stejné)
22. Pokládání geometrických tvarů v řádku podle předlohy (i víceúhelníky)
23. Krabice zvuků (seznámení se se zvuky, poslech 1 zvuku se zavřenýma očima, pojmenování, zopakování) – ťukání skleniček a dřívek o sebe, šustění papíru a látky, ..., poslech 2 a 3 zvuků najednou
24. Hledání hracího strojků podle zvuku (dítě jde za dveře, po návratu hledá).
25. Určení počtu slabik ve slově s vytleskáváním - podle děleného obrázku
26. Sluchová analýza (rozlišování prvního a posledního písmena ve slově)
27. Hmatové rozlišování (vyndej např. dřevěný předmět, plastový, ...)
28. Rozlišování hlubokého a vysokého tónu na xylofonu se zavřenýma očima
29. Projíždění osmičkové dráhy autíčkem (velikost A2)
30. Opakování cviků (poskoky – nohy od sebe k sobě, tleskání nad hlavou, spojení obojího)
31. Ocenění s odměnou (mušlička na krk, bonbón)

Ve školce v Taufers i. M., kde jsme byly, používají tuto diagnostiku u předškoláků. S každým dítětem tuto cestu úkolů projdou jednou během roku a na základě výsledků s dítětem dále pracují (procvičují oblasti, se kterými má dítě ještě problém). Během naší návštěvy tyto úkoly

procházel chlapec, který má odklad školní docházky. Úkoly jako stříhání, kreslení, ... měly schované. Učitelka po splnění těchto úkolů dítěti ukázala výsledek z předešlého roku, aby vidělo, jaký pokrok se mu podařilo udělat.

Možnost provádění diagnostiky tímto způsobem je prostorově náročná (vyžaduje místnost, ve které je cesta dlouhodobě vytvořena). Je možné vytvářet postupně části pro jednotlivé oblasti. Líbilo by se nám mít připravené krabičky s jednotlivými úkoly, které by byly kdykoliv po ruce, aby si dítě mohlo také samo volit, kdy si chce jednotlivé dovednosti vyzkoušet.

PLÁNOVÁNÍ VE ŠKOLCE

Učitelky se 3x ročně scházejí cca na čtyři hodiny. Během tohoto setkání se seznamují se společným plánem.

Dále se cca po třech týdnech schází na 1 hodinu. Při těchto setkáních si povídají o jednotlivých dětech, konzultují své postřehy o tom, jaké pokroky děti udělaly a když se v tom shodnou, informují o tom rodiče dítěte.

Líbí se mi myšlenka, že plán pro školku i třídy vytváří společně. Na začátku roku si učitelky rozdělí témata, která zpracují pro sebe i pro ostatní (navrhnou, co budou s dětmi dělat, co se budou učit) – přitom zůstává i možnost upravit si ho pro potřebu vlastní třídy. Děti se tak učí více stejných písní, dělají podobné výtvary a při společných akcích jako je Mikuláš (kterou jsme měli možnost vidět a prožít), snadno vytvoří pěkné společné setkání obou tříd.

Plánují na různou dobu podle potřeby. Plány zapisují do tabulek:

1. DNY v týdnu, konkrétní ČINNOSTI na daný den a POZNÁMKY.
2. Z druhé strany papíru je tabulka, ve které jsou pod sebou uvedena JMÉNA DĚTÍ, v další kolonce INDIVIDUÁLNÍ NABÍDKA a v poslední kolonce POZOROVÁNÍ.

PROGRAM PRVNÍHO TÝDNE NAŠEHO POBYTU

Pondělí: seznámení se se školou a s dětmi, cvičení dětí ve dvou skupinách (mladší v tělocvičně v MŠ, starší ve školní tělocvičně), odpoledne individuální diagnostika předškolního dítěte (had)

Úterý: představení sebe a naší země dětem + učíme je českou píseň „Dobrý den“, živý adventní kalendář – vylosování „andělského dítěte“ (píseň a přání pro něj, opakovaně i v dalších dnech), návštěva knihovny

Středa: pokračování v individuální diagnostice, ostatní děti volná hra, odpoledne vyprávění s dramatizací pro předškoláky o sv. Mikuláši (jeho cesta po celém světě)

Čtvrtek: Vyprávění o sv. Mikuláši a Avarizzovi, odpoledne skupinka dětí v místnosti Montessori

Pátek: Setkání se sv. Mikulášem a společné slavení v přírodě

PROGRAM DRUHÉHO TÝDNE NAŠEHO POBYTU

Pondělí: oslava narozenin Alexe

Úterý: Zvěstování Panně Marii – pedagogika F. Ketta, oslava narozenin Niklase z druhé skupiny

Středa: státní svátek Panny Marie - volný den

Čtvrtek: dokončení příběhu – ztvárňování obrazu pro Pannu Marii, odpoledne návštěva muzea v Taufers

Pátek: pobyt na sněhu – „lopatování“, oslava na rozloučenou

TŘÍDNÍ PRAVIDLA

Základní:

1. Neubližujeme druhým
2. Když si někdo s něčím hraje, nebereme mu to
3. Ve třídě neběháme

Další pravidla:

1. V míčkovém bazénku mohou být 2 děti. Každé max. 15 minut (Čas si děti samy hlídají. Hodiny ve třídě mají po čtvrt hodinách polepené barevnými puntíky.)
2. V koutku s kostkami a legem mohou být také 2 děti.
3. Na dřevěném patře si mohou děti také hrát po 2.
4. Po jídle odnášíme nejdřív talíř, potom skleničku (ne obojí najednou).

„KDYŽ NIC NEDĚLÁM, DOSÁHLA JSEM CÍLE“

Tuto větu vyslovila paní učitelka během oběda ve chvíli, kdy jsme žasly nad tím, jak jsou děti samostatné (samy si přidávají jídlo...). Moc se nám líbila ☺.

A samostatné jsou děti i při mnoha jiných činnostech.

PORTFÓLIA (obsahují tyto části)

TO JSEM JÁ (Vytvářejí rodiče – nalepením fotografií a popisky zachycujícími různé důležité mezníky v životě dítěte. Např. narozeniny, první krůčky, co mělo dítě nejraději,...)

TO UMÍM - 1. rok ve školce, 2. rok ve školce, 3. rok ve školce, ... (Mohou tam být pracovní listy, fotografie výtvorů, fotografie z oslavy narozenin ve školce, namalované obrázky, záznamy z experimentů... Vše označené datem, kdy to dítě zvládlo.)

JAK MĚ VIDÍ DRUZÍ (Tuto část ještě neměly děti vyplněnou. Mohlo by tam být napsáno, čeho si na dítěti druzí váží, co se jim na něm líbí,... Poděkování za přítomnost dítěte ve společenství školky a přání na cestu při vstupu do školy.)

SLUŽBA HOSPODÁŘŮ

Děti se v této „funkci“ střídají po týdnu. V šatně mají fotografie všech dětí. Dvojice dětí, které jsou vybrané mají u své fotografie přicvaknutý kolíček a na něm zavěšený náramek, který si děti ve chvíli, kdy plní jednotlivé „úkoly“ se službou spojené, dávají na ruku.

Vedle fotografií je umístěný také seznam náplně hospodářů: nosí vodu, prostírají stůl, zvou děti k jídlu a dalším činnostem jménem a vytleskáváním jejich jména, zapalují a sfoukávají svíce, utírají stoly, vylévají vodu, v pátek zalévají květiny, na konci týdne jsou za službu odměněny.

PROGRAM TÝDNE

V pondělí je hlavním bodem programu cvičení. Po svačině! má skupina mladších dětí hodinový program v malé tělocvičně a předškolní děti využívají prostory sportovní haly hned vedle mateřské školy.

V úterý je vybráno maximálně pět dětí, které navštěvují knihovnu ve 3. patře budovy MŠ. Každý má založený čtenářský lístek. V knihovně nás překvapilo, že děti byly velmi samostatné, spontánní, orientovaly se dobře ve svém úkolu.

Ve středu odpoledne se pravidelně schází předškoláci k přípravě na školu.

Čtvrteční odpoledne patří Montessori pedagogice, je vždy vybráno pět dětí na 45 min soustředěné práce. Překvapila nás atmosféra, děti pracovaly úplně potichu.

V pátek po svačině odchází děti do přírody, pobyt venku se tak přesouvá z odpoledne na dopoledne.

OSLAVA NAROZENIN

Do týdenního plánu se umístí cedule oznamující oslavu narozenin.

V šatně je od rána u fotky dítěte (na narozeninové tabuli) lucernička s počtem hořících svíček podle toho, kolikáté narozeniny dítě slaví. Plocha kolem lucerničky může být ještě vyzdobena dalšími předměty.

Připraví se slavnostně prostřený stůl, oslavenec sedí na královském trůně.

Také zde mají narozeninovou hrací svíci ozdobenou dětmi. Svíce je obtočena celá plátem barevného vosku a skrývá tak v dolní části umístěný hrací strojek.

Oslavenec může mít od rána na hlavě korunu.

V kruhu na zemi probíhá oslava a gratulace.

Kolem dítěte se vytváří kruh z obrázků znázorňujících jednotlivé měsíce v roce. Během toho se zpívá píseň, která vybízí k postavení se děti, které v tom daném měsíci mají narozeniny.

Zpívá se narozeninová píseň na melodii písně: „Nový den jsi nám dal a život náš jsi požehnal, ...“

Před oslavencem se zapálí počet svíček – podle věku dítěte.

Každé z dětí dostane do ruky malé srdíčko. S ním postupně přichází k oslavenci, položí ho před něj a popřejí mu.

Učitelka přečte přání rodičů dítěti napsané na slunečním paprsku (rodiče píší při společném setkání – třídní schůzce).

Na svačinu bývá jídlo podle přání oslavence.

Po svačině se jde na procházku, oslavence vezou na narozeninovém vozíku vesnicí.

DALŠÍ NÁMĚTY A „VYCHYTÁVKY“

- Pevný podklad pod kruhový šátek (umožňuje přesunutí vytvořeného obrazu na jiné místo).

- V místě, kde se děti setkávají v kruhu mají na koberci nalepené lístečky se jmény dětí (každé dítě tam má své připravené místo).

- Děti mají své látkové ubrousky z domova, do kterých se při jídle utírají.

- Na všechno, co se ve školce dělá, si dopřávají dost času, aby si to užili – prožili.

- Fotky dětí ve třídě se vždy hodí (mají je nalepené na přeloženém kartonu a odzobené jako rámeček na fotografii → stojánek).

- Ve školce mají nábytek a některé předměty polepené lístky s názvy předmětů (okno, dveře, skříň, stůl, židle, ... (metoda globálního čtení).

- Nejtišší u jídla si může po obědě něco přát (písničku, básničku, hru, ...)

- Hodiny ve třídě mají po čtvrt hodinách označené barevnými puntíky, aby se děti orientovaly lépe v čase a mohli si pohlídat čas, který u některých činností mohou strávit. Např. když jdou do kuličkového bazénku (mají čas omezený na 15 minut).

- Heterogenní třída (děti různého věku mají v šatně svoji fotku např. na obrázku sluníčka, kytičky nebo berušky) → všechny 3-4 leté děti mají berušky, ...

- Očíslované schody (když jdou děti nahoru, učí se číselnou řadu vzestupně a naopak při chůzi ze schodů sestupně).

Vypracovaly: s. Josefa – Hana Jarošová
Zdena Vičarová